

NOT: Usta öğretici ve sözleşmeli personelin memur olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-6093027

01/04/2023

Konu: Usta Öğretici ve Sözleşmeli Personelin
Memur Olarak Değerlendirilip
Değerlendirilemeyeceği

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: 09.02.2023 tarihli ve 15517367-000-59959 sayılı yazınız.

657 sayılı Kanunun 89 uncu maddesine göre açıktan atanarak ücret karşılığı ek ders görevi verilen usta öğreticiler ile Devlet tiyatrosunda sözleşmeli sanatçı olarak görev yapan personelin 657 sayılı Kanun kapsamında memur olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği konusunda görüş talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesinde, *"Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir.*

Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur." hükmü bulunmaktadır. Buna göre eğitim ve öğretim kurumları, okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda yeterli sayıda öğretmen bulunmaması halinde, açıktan atanarlara ücretli ek ders görevi verilmesi mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, 5/3/1964 tarihli ve 439 sayılı Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Yüksek ve Orta Dereceli Okullar Öğretmenleri ile İlkokul Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saatleri ile Ek Ders Ücretleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinde, *"Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her dereceli okullara meslekten öğretmen bulunmaması halinde:*

a) Yüksek dereceli okullara üniversite ve yüksek okul mezunları ile dengi yabancı üniversite ve yüksek okul mezunları,

b) Orta dereceli okullara orta öğretim öğretmenliği şartlarını taşıyanlarla ilkokul öğretmenliği yapanlar ve ev işleri dersi için de mesleki ve teknik öğretim kurslarında öğretmenlik yapmakta olanlar, Geçici olarak ücretle öğretmen atanabilirler.

Bunlardan, resmi bir görevi bulunanlara haftada sekiz, resmi görevi bulunmayanlardan yüksek öğretim kurumlarına atanarlara oniki, orta dereceli kurumlara atanarlara yirmidört saate kadar ders verilebilir." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 47 nci maddesinde, *"Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ve hizmetiçi yetiştirme kurs, seminer ve konferanslarında uzman ve usta öğreticiler de geçici veya sürekli olarak görevlendirilebilir.*

Öğretim tür ve seviyelerine göre uzman ve usta öğreticilerin seçimlerinde aranacak şartlar, görev ve yetkileri, yönetmeliklerle tespit edilir." hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan, 21/5/1977 tarihli ve 15943 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Kurumlarında Sözleşmeli veya Ek Ders Görevi ile Görevlendirilecek Uzman ve Usta Öğreticiler Hakkında Yönetmeliğin 3 ve 4 üncü maddelerinde uzman ve usta öğreticilerde aranacak

şartlar düzenlenmiş olup, Yönetmeliğin 5 inci maddesinde, "Uzman ve Usta Öğreticiler aşağıdaki şekillerde görevlendirilirler.

1- Geçici personel olarak:

Geçici personel olarak görevlendirilecek uzman ve usta öğreticiler ile yapılacak sözleşme esasları 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 15/05/1975gün ve 1897 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen 4 üncü maddesine göre Bakanlıkça hazırlanır.

2- Ek ders görevi verilmesi yoluyla:

4 üncü maddede belirtilen esaslara göre ek ders görevi verilmesi yoluyla görevlendirilecek uzman ve usta öğretmenlere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca 1/12/2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebilir." hükmü,

11 inci maddesinde, "Uzmanlar kendilerine verilen eğitim ve öğretim görevlerinde kurumun öğretmenlerinin yetki ve sorumluluğuna sahiptirler.

Ayrıca, kurum Müdürü ve üstleri tarafından verilecek eğitim ve öğretim ile ilgili bakım ve onarım, öğretim aracı hazırlama gibi görevleri de yaparlar.

Hizmetçi kurs, seminer ve konferanslarında görevlendirilen uzmanlar, kurumu tarafından yazılı olarak verilen görevleri bu yazıda belirtilen yetki ve sorumluluk içinde yaparlar." hükmü,

12 nci maddesinde, "Yüksek öğretim kurumlarının okul öncesi eğitimi öğretmenliği bölümünden mezun olanlar, okul öncesi eğitim kurumlarında kadrosuz usta öğretici olarak görevlendirilebilir. Diğer örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapacak usta öğreticiler ise; beceri öğretimi ve uygulamalarında, iş ve teknik eğitim, seçmeli dersler ve branşlarındaki atölye ve meslek derslerinin okutulmasında görevlendirilirler. Usta öğreticilerin görev, yetki ve sorumlulukları, okulun imkan ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak ilgili mevzuat doğrultusunda kurum müdürü tarafından tespit edilir ve kendilerine yazılı olarak bildirilir." hükmü bulunmaktadır.

Bunlara ilaveten, 1/12/2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararın "Ders ücreti karşılığında görevlendirme" başlıklı 9 uncu maddesinde, "Öğretmen sayısının yetersiz olması halinde;

a) Yüksek öğrenimli olmak koşuluyla;

1) Bu Karar kapsamındaki yönetici ve öğretmenler dışındaki resmi görevliler ile sınıf öğretmenlerine ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında haftada 8 saate,

2) Resmi görevi bulunmayanlar ile emeklilere okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim, özel eğitim ve yaygın eğitim kurumları ile yabancı uyrukluların eğitim gördüğü geçici eğitim merkezlerinde haftada 30 saate,

kadar ek ders görevi verilebilir.

b) İlgili mevzuatında belirtilen esaslara göre uzman ve usta öğretici olarak nitelendirilenlerden;

1) Resmi görevi bulunanlara haftada 10 saate,

2) Resmi görevi bulunmayanlara haftada 40 saate,

kadar okul öncesi, mesleki ve teknik orta öğretim, özel eğitim ve yaygın eğitim kurumlarında ek ders görevi verilebilir.

..." hükmü bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun;

4 üncü maddesinde, "...

Birinci fıkranın (a) bendi gereği sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler;

...

f) Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen kurslarda usta öğretici olarak çalıştırılanlar, kamu idarelerinde ders ücreti karşılığı görev verilenler ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (C) bendi kapsamında çalıştırılanlar,

...

hakkında da uygulanır.

..." hükmüne,

80 inci maddesinin birinci fıkrasında, "4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

...

j) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ek ders ücreti karşılığında ilgili mevzuatı çerçevesinde uzman ve usta öğretici olarak çalıştırılanların prim ödeme gün sayısı 30 günü aşmamak kaydıyla, bir takvim ayı içerisinde hak kazandıkları brüt ek ders ücreti toplam tutarının, prime esas günlük kazanç alt sınırına bölünmesi sonucu bulunur. Bu şekilde yapılacak hesaplamalarda tam sayıdan sonraki küsuratlar dikkate alınmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 657 sayılı Kanunun Ek Geçici 16 ncı maddesinde, "Teknik bünyeye dahil olmayan ve haklarında Devlet Memurları Kanunu hükümlerinin uygulanması gerekenler hariç, bu Kanunun Ek Geçici 12, 13 ve 14 üncü maddeleri kapsamına dahil personel ile Kültür ve Turizm Bakanlığının sanatla ilgili merkez ve taşra birimlerine bağlı olarak çalışan orkestra, koro ve topluluk sanatçıları, sanatkarları ve sanatçı öğretmenleri ile Devlet sanatçıları söz konusu maddelerin mali hükümlerine bağlı kalınmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler.

Sanatçı sıfatını kazananlardan yönetici kadrolara atanalar da, bu kadrolar karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler.

Yukarıdaki fıkralara göre sözleşmeli olarak çalıştırılacakların sözleşme esasları, bunlara ödenebilecek ücretin üst sınırları ve sağlanacak sosyal yardımlar ile diğer mali haklar; Cumhurbaşkanınca kararlaştırılır.

Bu şekilde sözleşme ile çalıştırılanlar, kesenekleri kendilerince ve kesenek karşılıkları da kurumlarınca karşılanmak üzere, T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler. Sanatçı, Sanatkar, Sanatçı Öğretmenler ile Devlet sanatçılarının emeklilik kesenekleri bu Kanuna ekli (I) sayılı Ek gösterge cetvelinde kadroları teknik hizmetler sınıfında yer alan mühendisler için öngörülen ek göstergeler esas alınır. Ancak yönetici kadrolar karşılık gösterilerek sözleşme ile çalıştırılanların emeklilik kesenekleri bu kadrolar için saptanmış bulunan ek göstergelerden düşük olamaz." denilmektedir.

Bu çerçevede, anılan Kanunun Ek Geçici 12, 13, 14 ve 16 ncı maddelerine istinaden sözleşmeli olarak istihdam edilen personelin, çalışma usul ve esasları da; 7/5/1987 tarihli ve 87/11782 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Devlet Sanatçıları ve Sanatçıların Sözleşmeli Olarak Çalıştırılmalarına Dair Esaslar" ile düzenlenmiştir.

Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Ek Geçici 12 nci maddesinin (A) bendinde; stajyerler, sahne uygulatıcıları (uzman memurlar), sanat uygulatıcıları (uygulatıcı uzman memurlar) ve sanatkar memurlar sayılmıştır. Söz konusu 12 nci maddede zikredilen sahne uygulatıcıları (uzman memurlar), sanat uygulatıcıları (uygulatıcı uzman memurlar) ve sanatkar memurların kimler olduğu hususu ise, 10/6/1949 tarihli ve 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkında Kanunun 5 inci ve 14/7/1970 tarihli ve 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde düzenlenmiş olup, belirtilen maddelerde yer verilen başrejisor, müzik işleri yöneticisi, sanat teknik müdürü, başdramaturg ve dramaturg, orkestra şefi, sanat teknik müdürü vb. kadrolarda sanatçıların, bu kadrolar karşılık gösterilmek suretiyle sözleşme ile istihdam edilebilecekleri anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; 657 sayılı Kanunun 89 uncu maddesine göre açıktan atanarak ücret karşılığı ek ders görevi verilen öğretmen, uzman ve usta öğreticiler ile herhangi bir kadroya dayalı olmaksızın mezkûr Kanunun Ek Geçici 16 ncı maddesine

göre sözleşmeli sanatçı olarak istihdam edilenlerin 657 sayılı Kanun kapsamında memur olarak değerlendirilemeyeceği mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....
Bakan a.
Yerel Yönetimler Genel Müdürü